

Kultur och hälsa

UTDRAG UR REGIONAL KULTURPLAN
FÖR SKÅNE 2016 – 2019

Detta är ett utdrag ur *Regional kulturplan för Skåne 2016-2019*, som är formad i samtal med Skånes kommuner, dess kulturliv och den idéburna sektorn. Kulturplanen är ett regionalt prioriteringsverktyg och ett underlag i dialogen med staten om det statliga kulturanslaget till regional kulturverksamhet. Region Skånes kulturnämnd vill dock stärka samverkan på bred front och inte bara utifrån hur de statliga medlen ska fördelas. Därför lyfter Region Skåne in hela det regionala kulturpolitiska uppdraget i kulturplanen.

I detta utdrag kan du läsa om vad Region Skåne vill utveckla inom området *kultur och hälsa* under perioden 2016-2019.

KULTURPOLITISKA MÅL

De nationella kulturpolitiska målen och den regionala utvecklingsstrategin är viktiga utgångspunkter för den regionala kulturpolitiken.

Region Skåne har två kulturpolitiska mål:

- Skåne har ett rikt konst- och kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets.
- Alla har möjlighet att delta i Skånes kulturliv och kulturupplevelser.

KULTURPOLITISKA STRATEGIER

För att nå de kulturpolitiska målen och bidra till att nå målbilden i den regionala utvecklingsstrategin arbetar Region Skåne med följande kulturpolitiska strategier:

- Stärkt kulturell infrastruktur
- Förbättrade villkor för konstnärligt skapande
- Ökad tillgång och tillgänglighet till kulturlivet
- Ökad samverkan mellan kultur och andra samhällsområden/politikområden
- Stimulans av det interregionala, internationella och interkulturella samarbetet
- Stärkt dialog inom kultursektorn
- Stärkt kunskapsutveckling och forskning
- Ökad användning av digitaliseringens möjligheter
- Utvecklad regional samverkan med den idéburna sektorn

SÄRSKILDA MÅLGRUPPER

Barn och unga är en kulturpolitiskt prioriterad målgrupp i kulturpolitiken på statlig, regional och lokal nivå. Denna prioritering har stöd i bland annat FN:s barnkonvention. En annan målgrupp som har en särskild ställning är de nationella minoriteterna, vilken regleras i en lag som trädde i kraft 2010 (Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk).

Kultur och hälsa

Området kultur och hälsa är tvärssektoriellt och avser kultursektorns samverkan med hälso- och sjukvården, omsorgen samt folkhälsoområdet. Forskning har visat att kulturupplevelser kan förebygga ohälsa genom att ge människor en känsla av sammanhang och en bättre beredskap att möta sjukdomar, psykiska trauman och sociala problem. Forskningen har också visat att kultur kan förkorta vårdtider och vara en resurs i rehabiliteringsarbete. Begreppet kultur och hälsa är därför komplext och har många ingångar och inriktningar.

Region Skåne arbetar framförallt med kunskapsspridning, nätverksbyggande och stöd till verksamheter och projekt inom prioriterade områden barn- och ungdomssjukvård, psykiatri och äldreomsorg. Visionen är att kultur ska bli en naturlig och självklar del i hälso- och sjukvårdens och äldreomsorgens vardag.

Region Skåne fördelar stöd till kulturaktörer och till barn- och ungdomssjukvård, psykiatri och äldreomsorg. Detta ger patienter, boende och personal nya möjligheter att ta del av kultur genom att kulturorganisationer, institutioner eller professionella kulturutövare kommer till dem. I längre samarbetsprojekt mellan kulturaktörer och vårdens företrädare sker ett utbyte och man får möjlighet att lära av varandra.

Utveckling

Arbeta tvärpolitiskt med området kultur och hälsa genom ökad samverkan

I september 2014 antog Region Skånes hälso- och sjukvårdsnämnd och kulturnämnd en gemensam strategi i syfte att långsiktigt utveckla området kultur och hälsa. Strategin pekar på vikten av att skapa förutsättningar för denna utveckling via samordning av ansvar och ekonomiska medel och att formuleringar om kultur och hälsa finns med i övergripande måldokument. Hänsyn ska tas till hur kultur i vården ska förhålla sig till etiska frågeställningar inom hälso- och sjukvården, hälsofrämjande arbete, utbildningsinsatser, vårdmiljö och estetik i samband med planering av nya vårdbyggnader med mera. Med denna gemensamma strategi, som gäller 2015-2020, finns förutsättningar för strategisk utveckling och samverkan inom Region Skånes egna kärnområden; kultur, hälso- och sjukvård, folkhälsa och social hållbarhet.

När det gäller strategiska insatser riktat mot kommunal äldreomsorg behöver ett samarbete utvecklas med Kommunförbundet Skåne.

Region Skånes handlingsplan för folkhälsoarbetet (2015-2018) *Ett socialt hållbart Skåne 2030* innebär ökade förutsättningar för samverkan avseende kultur och hälsa. I den betonas kulturens roll i arbetet för en hållbar utveckling och förbättrad folkhälsa. Kultur och hälsa kan kopplas till flera av de nationella folkhälsomålen. Genom att skapa förutsättningar för ökad social och kulturell delaktighet och ökat inflytande, minskar risken för utanförskap och ohälsa. Dessa folkhälsomål stämmer väl med kulturpolitikens mål om att öka delaktigheten och tillgängligheten till kulturlivet.

Stimulera kunskapsutvecklingen inom området

Ökad kunskap om kultur och hälsa är nödvändig för fortsatt utveckling inom området. Region Skåne följer och initierar forskningsprojekt. Region Skåne ska bidra med kunskapsspridning om ämnet till identifierade målgrupper inom områdena folkhälsa, hälso- och sjukvård och vård och omsorg samt inom kultursektorn.

Fortsätta utveckla arbetet med att stimulera och stödja verksamheter och projekt

Andelen äldre blir fler och allt fler människor drabbas av psykisk ohälsa och livsstilssjukdomar orsakade av det moderna samhällets krav och stress och detta leder till ökade vårdbehov. För att klara av dessa utmaningar behövs nya metoder och icke traditionella samarbeten. Här har kunskapen om kulturens roll att främja hälsa och livskvalitet stor betydelse. Region Skånes stöd till verksamheter och projekt spelar en stor roll för kultur i vården-verksamhetens etablering och för möjligheten att få prova nya arbetssätt.

Medverka till spridning av Kultur på recept

När andelen patienter med odefinierade tillitssjukdomar, psykisk ohälsa och stress ökar i hälso- och sjukvården ställer det krav på att det finns komplement till traditionella behandlingar. Sådana komplement där fokus ligger på att främja och stärka individens fysiska, psykiska och sociala hälsa. För patienter med dessa tillstånd behöver hälso- och sjukvårdens traditionella behandlingsmetoder kompletteras. Genom försöksverksamheten *Kultur på recept* ges hälso- och sjukvården möjligheter att hitta komplementerande rehabiliteringsmetoder, samtidigt som kultursektorn ges möjlighet att nå nya grupper. Ambitionen framöver är att säkerställa modellens rutiner och kvalitet och förbereda en spridning av *Kultur på recept* i hela Skåne. Kulturnämnden kommer i enlighet med den antagna strategin för kultur och hälsa att medverka i en sådan utveckling.

Region Skåne vill

- arbeta tvärpolitiskt inom Region Skåne med området kultur och hälsa inom ramen för beslutad strategi
- utveckla ett strategiskt arbete tillsammans med Kommunförbundet Skåne och Skånes kommuner
- främja kunskapsökningen inom området kultur och hälsa
- stärka möjligheterna för kulturlivets aktörer att ingå i kultur- och hälsasamarbeten
- medverka till spridning av *Kultur på recept* i Skåne